

Prilijeno: 11.06.2002. godine			
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
01/8	011-458	02	

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
PREDSTAVNIČKI DOM

Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova u BiH

Broj: 01/8-011-458/02.

Sarajevo, 09.05.2002.godine.

Z A P I S N I K

Sa 9. sjednice Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova u BiH održane 08.05.2002. godine u Sarajevu u Parlamentarnoj skupštini BiH.

Sjednici Komisije prisustvovali su:

- Kamberović Violeta, predsjedavajući komisije,
- Osmanović Bahrija, prvi zamjenik predsjedavajućeg Komisije,
- Purić Mirsad, član Komisije,
- Mašović Amor, član Komisije,
- Neimarlija Hilmo, član Komisije,
- Tošić Momir, član Komisije.

Odsustvovali su: Stokić Dušan, drugi zamjenik predsjedavajućeg, te Malkić Abdurahman, Baković Mirko i Tošić Momir, članovi Komisije.

Sjednici su prisustvovali i slijedeći pozvani gosti:

- dr. Nada Ler-Sofronić ispred Fonda otvoreno društvo BiH,
- Ana Jakšić, Gender centar F BiH,
- Dijana Šehić IHRIG,
- Predstavnik Neovisne pravosudne komisije,
- Leon Diaz iz OSCE-a,
- Pol Trup iz OSCE-a,
- Ižaković P. Iz Međunarodne pravne grupe
- Muhamed Kupusović, iz Ministarstva za evropske integracije BiH,
- i predstavnica predlagača Zakona o ravnopravnosti i jednakosti spolova u BiH ispred Vijeća inistara, gospođa Duderija Saliha.

Sjednica je otpočela sa radom u 13,00 sati.
Za sjednicu je usvojen slijedeći:

DNEVNI RED:

01. Usvajanje zapisnika sa 8. sjednice Komisije,
02. Otvaranje javnog saslušanja i rasprava o Zakonu o ravnopravnosti i jednakosti spolova u BiH
03. Tekuća pitanja.

Ad. – 1 Usvajanje zapisnika sa 8. sjednice Komisije

Nakon usvajanja dnevnog reda, predsjedavajući Komisije, g-đa Kamberović Violeta je pozdravila sve prisutne goste. Predložila je diskusiju i usvajanje zapisnika sa 8. sjednice. O zapisniku nije bilo diskusije.

Komisija je jednoglasno usvojila Zapisnik s 8. sjednice Komisije.

Ad. – 2 Otvaranje javnog saslušanja i rasprava o Zakonu o ravnopravnosti i jednakosti spolova u BiH (u daljem tekstu: Zakon)

U uvodnom izlaganju za drugu tačku dnevnog reda, predsjedavajući Komisije, g-đa Kamberović je, predložila da se na ovoj sjednici otvori javno saslušanje i izvrši razmjena mišljenja o predloženom Zakonu. Predsjedavajuća je tražila od prisutnih iznošenje mišljenja i sugestija i konkretnih dogovora o ovom Zakonu. Apelirala je na potrebu formiranja zajedničkog stava o ovom Zakonu svih članova Komisije, a u tome će im pomoći mišljenje prisutnih gostiju.

U diskusiji koja je uslijedila, bili su obuhvaćeni svi aspekti Zakona, a učešće su uzeli gotovo svi prisutni članovi Komisije, kao i gosti.

G-đa Jasna Bakšić – Muftić, ekspert koji je učestvovala u izradi drafta ovog zakona izrazila je zadovoljstvo što je ovaj Zakon u proceduri donošenja. Ukazala je na okolnost da je zakon spoj iskustava zemalja u tranziciji kao i modernih shvatanja evropskih zemalja. Poseban kvalitet je uvođenje kvota za političku participaciju žena, odnosno žena na javnim funkcijama. Revolucionarnost zakona je što on zahtijeva 50% učešća žena u tim relacijama. Isto tako, kvalitetna novina je sankcioniranje nasilja nad ženama i kućnog nasilja. Prisutna gošča je objašnjavala termine «prividno neutralna norma», «muške termine» i sl. te je ukazala na određena evropska iskustva u ovoj oblasti. Podstakla je donošenje ovog zakona očekujući da će vlast sačiniti posebne programe i planove radi poboljšanja spolne zastupljenosti u organima vlasti na svim nivoima. Ukazala je na iskustva Indije, koja je odredila posebna mjesta za žene, koja su se samo ženama mogla popuniti i čija je praksa puno doprinijela afirmaciji žena u političkom životu Indije.

G-đa Nada Ler-Sofronić je također, u svojstvu eksperta učestvovala u izradi ovog zakona. Ukazala je na potrebu harmonizacije naših zakona sa zakonima Evrope. Od ovog zakona se očekuje da popravi stanje položaja žene u društvu i spriječi diskriminaciju koje danas vlada prema ženama u BiH. Zakon utire put ka postepenom, ali sigurnom izlasku žena iz diskriminacije. Mnogi smatraju da nema diskriminacije žena, kao što smatraju da nema ni prostitucije, niti korupcije i sl. ali kada se malo pročeprka po problematici, tada vidimo da je situacija dosta složenija. Nije podržala raniju terminologiju izražavanjaka kao što su izrazi «jednakost», «emancipacija» i sl. Ona smatra da nije važno koliki je brojčano procenat zastupljenosti žena u politici već je važna intencija zakona.

I drugi gosti su dali doprinos u ovoj raspravi.

G. Kupusović je čitajući Zakon shvatio kolike su razmjere neravnopravnosti žena. Ujedno je ukazao na potrebu veće političke aktivnosti žena, tražeći da kroz tu aktivnost one uzmu veći kolač vlasti koji im pripada. Po njemu, ne treba ići skokovito u ovoj oblasti već treba polako i sigurno da se stvara veći prostor za afirmaciju žena.

G-đa Dijana Šehić je govorila o konzervativnom okruženju u kojem žive žene Bosne i Hercegovine. U izradi zakona su učestvovali predstavnici 40 nevladinih organizacija sa cijelog prostora Bosne i Hercegovine a ona ih predstavlja. Zakon ima svoju težinu i radi se kako za današnje naraštaje takođe i još više za buduće naraštaje. Stanje diskriminacije žena u BiH mora prestati jer danas postoji veliki broj žena kojima treba omogućiti afirmaciju na svim poljima.

Od stranih diskutanata, posebno je o ovom zakonu govorio Pol Trup iz OSCE-a koji je istakao okolnost da podržava donošenje ovog zakona.

Diskutovao je i predstavnik Nezavisne sudske komisije pojašnjavajući kriterije za izbor sudija i ukazujući da po standardima Vijeća Evrope sudije mogu biti imenovane samo na osnovu svojih kvaliteta, a polni sastav ne obavezuje pri izboru sudija.

Leon Diaz je ukazao na potrebu donošenja zakona i govorio o komparaciji ovog zakona da Evropskom konvencijom o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena. Zakon će biti veliko dostignuće Bosne i Hercegovine

Predstavnik predlagača, u ime Vijeća Ministara BiH g-đa Saliha Đuderija je prezentirala norme predloženog Zakona. Založila se da se zakon donese što prije iako otvara mnogo polemika i dilema. Dala je konkretna pojašnjenja u vezi člana 15. kao i drugih dilema, čije je rješavanje inicirao g. Mašović.

Diskusiji, kao i postavljanju konkretnih pitanja o Zakonu, pridružili su se članovi Komisije.

G-đa Osmanović je podržala cjelokupnu dosadašnju aktivnost, saglasivši se sa Zakonom, te je predložila da se držimo procedure odlučivanja o ovom zakonu, da bi se on što prije usvojio i prije izbora bio u primjeni. Zakon je došao iz nužde, a bez njega nema ni države. Procenat od 50% učesća u vlasti ne treba nikog iritirati jer su više od 50% populacije u BiH žene. Nesređenost odnosa prilikom bolovanja žena, porodiljstva i sl. su pitanja koja se moraju rješavati, a ovaj zakon će otvoriti donošenje odgovora i na ta pitanja.

G. Mašović je istakao da je na posljednjoj sjednici iskazao mnogo primjedbi, te konstatirao da ostaje u cijelosti za njih. Ujedno je dao retrospektivan pogled na sve nedoumice i nejasnoće koje Zakon donosi posebno ukazujući na čl. 1., 3., 4., 16., 20.,

Na otvorena pitanja u vezi ovih članova davali su odgovor prisutni gosti. U vezi suvišnosti članova 1. i 20. dobio je odgovor da može zakon ići bez tih članova. Za primjedbu na naziv zakona je rečeno da se može zakon i drukčije zvati. Kod člana 16. stav 2. postavio je pitanje šta ako konkretna osoba pristane na javno prikazivanje i predstavljanje, a ono je na uvredljiv način. Kroz podvojena mišljenja izražen je stav da bez obzira na uvredljiv način prikazivanja i predstavljanja ženskog lica treba zabraniti takvu manifestaciju.

G. Hilmo Neimarlija je ukazao na neophodnost donošenja zakona istakavši da nam u BiH trebaju zakoni koji isključuju bilo koji vid diskriminacije. Posumnjao je u realnost procenata participacije žena u politici, smatrajući da je postupnost bolji put. Istakao je da bi revolucionarnost ovakvih rješenja imala kontraproduktivna dejstva, čega se treba čuvati. Želeći da se odvijaju procesi uklanjanja prepreka ravnopravnosti žena i muškaraca,

podvukao je svoju bojazan da borba za prava žena ne prede u borbu protiv muškaraca. Tradicijski, socijalni, kulturni, civilizacijski i svi drugi razlozi ukazuju na potrebu postupnog ostvarenja ravnopravnosti spolova.

G. Stokić je ukazao na potrebu da se, s obzirom da smo o ovom i prošli put diskutovali, temeljito dogovorimo o daljoj aktivnosti.

G. Momir Tošić je ukazao na ambijent u kojem se BiH sada nalazi. BiH je nerazvijena i tek kada se bude razvijala tada će i ova pitanja brže i bolje rješavati. Maksimalistički zahtjevi participacije žena u politici mogu imati kontraproduktivno djelovanje.

Na kraju, sumirajući rezultate, predjedavajuća, g-đa Kamberović se osvrnula na sastav Komisije ističući dobar rad svih članova u dosadašnjoj aktivnosti, te je izrazila ubjedenje da će članovi Komisije doprinijeti na donošenju ovog Zakona.

Na kraju, zaključeno je slijedeće:

- **Nacrt Zakona predstavlja dobru osnovu za raspravu o svim pitanjima iz njegovog djelokruga u toku komisijske faze donošenja Zakona,**
- **Rasprava je bila veoma korisna, čiji će rezultati uticati na poslanike da formiraju svoj stav o Zakonu i svakom njegovom dijelu. Na taj način, poslanici mogu donijeti kvalitetne amandmane i uložiti ih Komisiji prije konačne rasprave o zakonu i isteka roka komisijske faze.**
- **Kako je otvaranjem javnog saslušanja pomjeren rok za ulaganje amandmana, predloženo je da se sjednica komisije o ovim pitanjima održi po isteku roka, a to je iza 10 juna 2002. godine.**

Ad. - 3 Tekuća pitanja.

Nije bilo nikakvih tekućih pitanja.

Ovim je završena 8. sjednica Komisije.
Sjednica je završena u 15.30. sati.

SEKRETAR KOMISIJE

Dr. Zijad Hasić

PREDSJEDAVAJUĆI KOMISIJE

Kamberović Violeta